

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי והמזכירות הפדגוגית
מחוז צפון ומחוז חיפה
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך הדרוזי

מדריך למורה בהתאם לשבעת העוגנים בתכנון יחידת הוראה עברית בחינוך הדרוזי והצ'רקסי רמה B1 בהתאם ל CEFR

תכנון יחידת הוראה בהתאם למסמך ה־ CEFR מהווה נדבך מרכזי בהוראת העברית כשפה שנייה. המסמך מציע שבעה עוגנים מרכזיים המנחים את המורה לעברית בבניית יחידה הוראה דיפרנציאלית, מותאמת וממוקדת בתלמיד.

תכנון יחידת ההוראה בהתאם לעוגנים מאפשר להציב מטרות ברורות, לבחור אסטרטגיות הוראה מתאימות, ולדייק את המבנים הלשוניים הנדרשים – כך שהתלמידים יתקדמו שלב אחר שלב ברכישת השפה בהתאם לרמה הנבחרת.

”אוכל רחוב – תופעה עולמית” יחידת הוראה לפי מסמך CEFR ברמה B1

הקדמה :

יחידת הוראה זו בנויה מארבע פעולות לשוניות, כאשר כל פעולה לשונית נלמדת במסגרת שיעור אחד.

הפעולות כוללות : קליטה – האזנה והבנת הנשמע, קליטה – קריאה והבנת הנקרא, הפקה דבורה והפקה כתובה.

נושא היחידה הוא אוכל רחוב, תופעה עולמית המחברת בין תרבויות, זהות וחוויית יומיומיות. דוכני האוכל והשווקים מציעים לא רק טעמים מגוונים, אלא גם הצצה למסורת, להיסטוריה ולאורח החיים של אנשים במקומות שונים בעולם. עיסוק בשיח על אוכל רחוב מחייב אוצר מילים עשיר, המאפשר לתאר טעמים, ריחות, מקומות וחוויית באופן מדויק ומעניין.

מטרת היחידה היא לחשוף את התלמידים למסמך CEFR ולתרגל באמצעותו את כלל מיומנויות השפה : הבנת הנקרא, הבנת הנשמע, הפקה דבורה, הפקה כתובה ובקיאות לשונית.

באמצעות סרטונים, טקסטים ופעילויות מגוונות, יכירו התלמידים מנות שונות, יעמיקו בהבנת סמלים תרבותיים הקשורים למזון, ויבחנו כיצד אוכל מספר סיפור על מקום ועל אנשים.

כשירות לשונית	אסטרטגיה	יעד	תבחין	סולם	פעולה
הרחבת אוצר המילים : בעלים, היסטוריה, טבעוני, חושים, ניצוץ, אזורים, מטורף	זיהוי רמזים והיסק : ניצול איורים, תבניות, כותרות וכותרות משנה ועוד לקידום ההבנה ;	מסוגלים להבין את עיקרי הדברים והפרטים החשובים בסיפורים ובטקסטים תיאוריים כאשר הם מועברים באופן ברור.	הבנת עיקרי הדברים ומידע חיוני	הבנה של שידורים חיים והקלטות שמע	קליטה- הבנת הנשמע
הרחבת אוצר המילים : אוכל רחוב, מסורת, קולינרי, ריחות עזים, היגיינה, חומרי גלם, זיכרון נוסטלגי, הרפתקאות, בקרה	הסקת משמעות בהסתמך על המבנה הלוגי וההקשר הלשוני של הטקסט.	מסוגלים לקרוא התכתבות קצרה בנושאים רשמיים מוכרים במגוון ערוצי תקשורת ולהבין את עיקרי הדברים.	היכרות עם המבנה	קריאת התכתבות בנושאים רשמיים ובנושאים אישיים	קליטה-קריאה והבנת הנקרא
הרחבת אוצר המילים דיוק בדקדוק	פיצוי על היעדר ידע לשוני וסמנטי : ניסוח מחדש	מסוגלים לתאר עלילה של ספר או סרט ולהביע את התרשמותם.	מורכבות השיח : החל ממילים פשוטות, ביטויים ומשפטים פשוטים, פסקאות קצרות ועד טקסט שלם.	מונולוג רציף – תיאור	הפקה דבורה
הרחבת אוצר המילים דיוק בדקדוק	תכנון : חשיבה על דרך הבעת המסר	מסוגלים לכתוב טקסטים תיאוריים מפורשים ומפורטים במגוון נושאים מוכרים.	נושאים מתוארים : ממידע פשוט יום יומי, דרך מגוון נושאים הקשורים לתחומי עניין ועד בסיפורים ותיאורים של חוויות	כתיבה חוויתית - תיאורית	הפקה כתובה

אוכל רחוב – תופעה עולמית

אוכל רחוב הוא אחד הסמלים התרבותיים המרתקים ביותר של ערים וקהילות ברחבי העולם. מדובר במזון הנמכר בדוכנים, עגלות או דוכני שווקים, לרוב במחיר נגיש, במהירות הכנה ובטעם ייחודי. מעבר לממד הקולינרי, אוכל רחוב משקף את ההיסטוריה, המסורת והזהות של המקום שבו הוא מוגש. בכל מדינה ניתן למצוא מנות שנעשו מזוהות עמה: פלאפל וחמוס בישראל, טאקו במקסיקו, סושי גילי ביפן או סמוסה בהודו.

הייחוד של אוכל הרחוב טמון גם באווירה. בניגוד למסעדות רשמיות, דוכן ברחוב יוצר חוויה בלתי אמצעית: ריחות עזים, צבעים מגוונים, קולות של מוכרים ולקוחות – כל אלה מחברים את הסועד ישירות ללב העיר. רבים מהתיירים מחפשים דווקא את המקומות הפשוטים האלה כדי "לטעום את התרבות" ולחוות את חיי היומיום האמיתיים של המקומיים.

לצד היתרונות, ישנם גם אתגרים. לעיתים נשאלות שאלות על רמת ההיגיינה, איכות חומרי הגלם או ההשפעה הבריאותית של מאכלים מטוגנים ושומניים. עם זאת, במקומות רבים הרשויות העירוניות פועלות להסדרת התחום, תוך מתן רישוי ובקרה כדי להבטיח בטיחות לציבור.

בסופו של דבר, אוכל רחוב הוא הרבה מעבר לארוחה מהירה. הוא מייצג סיפור קולינרי, מפגש אנושי וחגיגה של יצירתיות. עבור רבים, זהו טעם הילדות או זיכרון נוסטלגי, ועבור אחרים – מסע קולינרי מלא הרפתקאות. אפשר לומר כי בכל מקום שבו יש רחוב הומה, יש גם דוכן שמזמין אותך לעצור, לטעום ולגלות עולם שלם בצלחת אחת.

רשימת מילים עבור "אוכל רחוב – תופעה עולמית"

1. **אוכל רחוב** - מזון הנמכר בדוכנים, עגלות או דוכני שווקים, לרוב במחיר נגיש ובמהירות הכנה.
2. **סמלים תרבותיים** - סמלים המייצגים את הזהות והמסורת של קהילה או מקום.
3. **היסטוריה** - המחקר של אירועים בעבר, במיוחד בהקשר לעניינים אנושיים ופיתוחים חברתיים.
4. **מסורת** - מנהגים המועברים מדור לדור בתוך תרבות או קהילה.
5. **זהות** - המאפיינים והיכולות המגדירים אדם או קבוצה, כולל אספקטים תרבותיים וחברתיים.
6. **מנות** - מאכלים או מנות אוכל, לעיתים קשורים למטבחים או תרבויות ספציפיות.
7. **חוויות** - חוויות המערבות רגשות או תפיסות, לעיתים מעשירות את ההבנה של תרבות.
8. **היגיינה** - מצבים ומנהגים המקדמים בריאות ומונעים מחלות, במיוחד בהכנת ואספקת מזון.
9. **איכות חומרי הגלם** - האיכות של חומרי הגלם המשמשים בהכנת מזון, אשר יכולה להשפיע על טעם, בטיחות ובריאות.
10. **השפעה בריאותית** - ההשפעה של בחירות מזון על בריאות ורווחת הפרט.
11. **רשות עירונית** - הרשות המוניציפלית האחראית על ניהול ורגולציה בענייני העיר, כולל בטיחות מזון.
12. **רישוי** - תהליך המבטיח עמידה בסטנדרטים חוקיים ובטיחותיים בשירותי מזון.
13. **בקרה** - תהליכים לניהול ולוודא שהסטנדרטים נשמרים, במיוחד בתחום הבריאות הציבורית.
14. **קולינרי** - קשור להכנה ובישול מזון, לעיתים קשור למנות גורמה או מטבחים מיוחדים.
15. **נוסטלגי** - מעורר געגועים נוסטלגיים לעבר, לעיתים קשור לזיכרונות ילדות או למאכלים מסורתיים.

קליטה- האזנה והבנת הנשמע

צפו [בסרטון](#) וענו בקצרה על השאלות:

1. מהו הנושא המרכזי של הסרטון?

2. ציין שני פרטים חשובים ששמעת או ראית.

3. איזה מסר עובר בסרטון לדעתך?

קליטה - קריאה והבנת הנקרא

פעילות: קריאת התכתבות רשמית – "אוכל רחוב"

קראו את ההתכתבות וענו:

תלמיד:

שלום רב,

אני וחברי רוצים לפתוח דוכן פלאפל ביריד בית הספר. האם זה אפשרי?

בברכה,

יואב

עירייה:

שלום יואב,

אפשר להקים דוכן זמני במסגרת יריד בית ספרי, אך יש להקפיד על כללי היגיינה ובטיחות ולקבל אישור מראש ממחלקת רישוי עסקים.

בברכה,

מחלקת רישוי עסקים

מה ביקש יואב?

מהי תשובת העירייה בקצרה?

הפקה דבורה

פעילות הפקה דבורה – "אוכל רחוב בירושלים"

1. צפו [בסרטון](#).
2. ספרו בעל פה בקצרה (3–4 משפטים):

מה קורה בסרטון? (עלילה/תיאור האירועים המרכזיים)

מה הכי משך את תשומת לבכם? (פרט אחד חשוב)

מהי ההתרשמות האישית שלכם – הייתם רוצים לטעום? לבקר? למה כן/לא?

הפקה כתובה

פעילות כתיבה תיאורית – "המנה שלי בדוכן רחוב"

דמיינו שאתם מבקרים ביריד אוכל רחוב ססגוני. לפניכם מגוון דוכנים, ריחות וקולות. בחרו דוכן אחד ודמיינו את המנה שקניתם.

כתבו טקסט תיאורי-חזויתי (8–10 משפטים) שבו תתארו:

1. את המקום – איך נראה הדוכן? אילו צבעים, ריחות וקולות יש סביבכם?
 2. את המנה – איך היא נראית? מה מרגישים כשטועמים אותה?
 3. את החוויה האישית – עם מי הייתם שם? מה הרגשתם ברגע שטעמתם?
- השתמשו במילות תיאור מגוונות (צבע, ריח, טעם, תחושה).
 - שלבו גם פרטים אישיים (מה אהבתם? מה הפתיע אתכם?).

כשירויות לשון תקשורתיות

פעילות אוצר מילים – השלמת משפטים

לפניכם משפטים, בכל משפט חסרה מילה מתוך רשימת אוצר המילים.
בחרו את המילה המתאימה ביותר והשלימו את המשפט.

1. פלאפל, שווארמה ופיצה הן _____ פופולריות באוכל רחוב.
2. דוכן פלאפל הוא אחד ה _____ התרבותיים של ישראל.
3. חומוס נחשב חלק מה _____ של המטבח המזרחי תיכוני.
4. בכניסה לשוק אפשר להרגיש את ה _____ של המקום – ריחות, צבעים וקולות.
5. כל עם שומר על ה _____ שלו באמצעות אוכל, מוסיקה ושפה.
6. בביקור בשוק מחנה יהודה טעמתי כמה _____ חדשות שלא הכרתי.
7. הטיול היה עשיר ב _____ קולינריות שלא אשכח.
8. כדי למנוע מחלות חשוב להקפיד על _____ בהכנת מזון.
9. טיב האוכל תלוי מאוד ב _____ שמתמשים בהם.
10. מאכלים מטוגנים עלולים להיות טעימים אך בעלי _____ שלילית על הבריאות.

מחסן מילים :

מנות, סמלים תרבותיים, היסטוריה, חוויות, מסורת, זהות, היגינה, איכות חומרי הגלם, השפעה בריאותית, קולינרי

מערכים:

קליטה - האזנה והבנת הנשמע

אמצעי עזר והמחשה / כלים דיגיטליים	פעולה	זמן	זמן
צפייה בסרטון	שיחה קצרה עם התלמידים: על מה לדעתכם נושא הסרטון שנצפה בו? מה חשוב לעשות כשצופים בסרטון?	5-7 דקות	פתיחה
צפייה בסרטון	צפייה ראשונה – הבנה כללית צפייה בסרטון ללא עצירה. שאלה בעל פה: על מה הסרטון מדבר באופן כללי? צפייה שנייה – הבנה מעמיקה חלוקת דף עבודה / הצגת השאלות על הלוח. צפייה נוספת בסרטון. התלמידים עונים בכתב על השאלות. שאלות הבנה: מהו הנושא המרכזי של הסרטון? ציין שני פרטים חשובים ששמעת או ראית. איזה מסר עובר בסרטון לדעתך?	25-30 דקות	גוף השיעור
צפייה בסרטון	שיתוף תשובות של תלמידים. תיקון והבהרה של רעיונות מרכזיים. חיזוק מילים או ביטויים חשובים מהסרטון.	3-5 דקות	סיכום
		כתוב 3-4 משפטים: מה למדת מהסרטון? האם המסר חשוב לדעתך? מדוע?	עבודת בית
		<ul style="list-style-type: none"> • הבנת הנושא • זיהוי פרטים • ניסוח מסר ברור בעברית 	הערות לשיעור הבא

קליטה - קריאה והבנת הנקרא

אמצעי עזר והמחשה / כלים דיגיטליים	פעולה	זמן	זמן
תמונות	<p>שיחה קצרה עם התלמידים :</p> <ul style="list-style-type: none"> • מה זה יריד בית ספרי? • אילו דוכני אוכל אתם מכירים? • למי פונים כשצריך אישור לעשות משהו בבית הספר או בעיר? 	5-7 דקות	פתיחה
טקסט ההתכתבות מודפס / מצגת	<p>קריאה ראשונה – הבנה כללית קריאה שקטה של ההתכתבות (תלמיד – עירייה). שאלה בעל פה :</p> <ul style="list-style-type: none"> • על מה ההתכתבות מדברת באופן כללי? <p>קריאה שנייה – הבנה מעמיקה חלוקת דף עבודה / הצגת השאלות על הלוח. קריאה נוספת של ההתכתבות. התלמידים עונים בכתב על השאלות. שאלות הבנה :</p> <ul style="list-style-type: none"> • מה ביקש יואב? • מהי תשובת העירייה בקצרה? • אילו תנאים הציבה העירייה? 	25-30 דקות	גוף השיעור
לוח	<p>שיתוף תשובות של תלמידים. תיקון והבהרה של רעיונות מרכזיים. חיזוק מילים וביטויים משפה רשמית (שלום רב, יש להקפיד, אישור מראש, בברכה).</p>	3-5 דקות	סיכום
	<p>כתוב 3-4 משפטים :</p> <ul style="list-style-type: none"> • מה ביקש יואב? • מה למדת על פנייה לגורם רשמי? • למה חשוב להשתמש בשפה רשמית? 		עבודת בית
	<p>הבנת טקסט רשמי זיהוי בקשה ותשובה ניסוח מסר ברור בעברית</p>		הערות לשיעור הבא

הפקה דבורה

זמן	זמן	פעולה	אמצעי עזר והמחשה / כלים דיגיטליים
5-7 דקות	פתיחה	שיחה קצרה עם התלמידים : מה זה אוכל רחוב? אילו מאכלי רחוב אתם מכירים? מי מכם ביקר בירושלים? מה זוכרים מהאוכל שם? המורה מציג את הסרטון ומסביר : נצפה בסרטון, ולאחר מכן כל אחד מכם יספר בעל פה בקצרה את ההתרשמות שלו.	סרטון
25-30 דקות	גוף השיעור	שלב 1 – צפייה צפייה בסרטון אוכל רחוב בירושלים ללא עצירה. שלב 2 – הכנה לדיבור הצגת שאלות ההפקה הדבורה על הלוח / בדף עבודה : מה קורה בסרטון? מה הכי משך את תשומת לבכם? מהי ההתרשמות האישית שלכם – הייתם רוצים לטעום או לבקר? למה? שלב 3 – הפקה דבורה עבודה בזוגות / קבוצות קטנות. כל תלמיד מדבר 3-4 משפטים. בן הזוג מקשיב ומכבד את זמן הדיבור.	סרטון
3-5 דקות	סיכום	שיתוף של כמה תלמידים במליאה. חידוד רעיונות מרכזיים שעלו. חיזוק ביטויים שימושיים לדיבור : בסרטון ראיתי... הדבר שהכי עניין אותי... לדעתי... הייתי רוצה / לא הייתי רוצה כי...	כתיבה על הלוח
	עבודת בית	כתוב 3-4 משפטים : מה אהבת בסרטון? איזה מאכל היית רוצה לטעום? האם היית רוצה לבקר בירושלים? למה?	
	הערות לשיעור הבא	דיבור רציף וברור. תיאור חוויה חזותית. הבעת דעה אישית. שימוש במשפטים שלמים בעברית.	

הפקה כתובה

זמן	זמן	פעולה	אמצעי עזר והמחשה / כלים דיגיטליים
5-7 דקות	פתיחה	שיחה מכוונת עם התלמידים : מה זה אוכל רחוב? איזה דוכן אוכל אתם הכי אוהבים? האם אוכל יכול לגרום לנו להרגיש שמחה, התרגשות או געגוע? המורה מסביר : היום נכתוב טקסט שמתאר חוויה אישית מיריד אוכל רחוב, בעזרת כל החושים.	תמונות
25-30 דקות	גוף השיעור	שלב 1 – הכנה לכתיבה הצגת נושא הכתיבה וההנחיות. כתיבת מילות תיאור על הלוח (יחד עם התלמידים) : צבעים : אדום, זהוב, חום, ססגוני ריחות : חריף, מתוק, טרי טעמים : מלוח, חריף, מתקתק תחושות : חם, פריך, רך שלב 2 – תכנון הכתיבה חלוקת הטקסט לשלושה חלקים : תיאור המקום והדוכן תיאור המנה החוויה האישית התלמידים כותבים נקודות קצרות לכל חלק. שלב 3 – כתיבה כתיבה עצמאית של טקסט תיאורי-חזויתי (8-10 משפטים). המורה עובר בין התלמידים, מסייע ומכוון.	לוח/ מחברת / פדלט
3-5 דקות	סיכום	שיתוף של כמה תלמידים בטקסט שכתבו. חיזוק כתיבה תיאורית טובה. הדגשת שימוש במילות תיאור ובפרטים אישיים.	לוח/ מקרן/ מחברת / פדלט
	עבודת בית	שפרו את הטקסט שכתבתם : הוסיפו לפחות שתי מילות תיאור חדשות. בדקו שיש פתיחה, אמצע וסיום.	
	הערות לשיעור הבא	כתיבה ברצף ובהירות שימוש במילות תיאור מגוונות שילוב חוויה אישית שמירה על אורך הטקסט (8-10 משפטים)	